

Suvestinė redakcija nuo 2023-10-25

Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-10-08, i. k. 2018-15947

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA EKONOMINĖS VEIKLOS
PRADŽIAI KAIMO VIETOVĖSE“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ NUO 2018
METŲ PATEIKTOMS PARAIŠKOMS, PATVIRTINIMO**

2018 m. spalio 8 d. Nr. 3D-721
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisykles, taikomas nuo 2018 metų pateiktoms paraiškoms (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Giedrius Surplys

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2018 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 3D-721

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA EKONOMINĖS VEIKLOS PRADŽIAI KAIMO VIETOVĖSE“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS NUO 2018 METŲ PATEIKTOMS PARAIŠKOMS

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2018 metų pateiktoms paraiškoms (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis:

1.1. 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 1 skyrius, 1 tomas, p. 340);

1.2. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL 2012 L 298, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2015/1929 (OL 2015, L 286, p. 1);

1.3. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 (OL 2018 L 193, p. 1);

1.4. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2018/162 (OL 2017 L 30, p. 6);

1.5. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15);

1.6. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – Komisijos reglamentas Nr. 1407/2013);

1.7. 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7);

1.8. 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2018/1077 (OL 2018 L 194, p. 44);

1.9. 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių sampratos (OL 2003 L 124, p. 36) (toliau – Komisijos rekomendacija Nr. 2003/361/EB);

1.10. Europos Komisijos suvestiniu pranešimu Nr. 2008/C 95/01 dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL 2008 C 95, p. 1);

1.11. Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234;

1.12. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – Programa);

1.13. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu;

1.14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 programos įgyvendinimą, paskyrimo“;

1.15. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ (toliau – priemonė) veiklos sritį „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ (toliau – veiklos sritis), kai parama išmokama finansuojant tinkamas finansuoti išlaidas, kurios faktiškai patirtos ir apmokėtos. Taisyklės taikomos pareiškėjams, rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas, paramos gavėjams, įgyvendinantiems projektus, kuriems skirta parama pagal Programos priemonės veiklos sritį, taip pat institucijoms, atliekančioms paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kiek to nereglamentuoja Taisyklės, nustatyta Administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **ES** – Europos Sąjunga.

3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

3.4. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3.5. **Programa** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Įmonė** – ekonominę veiklą vykdomas subjektas.

4.2. **Kaimo gyventojas** – fizinis asmuo, kuris nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje.

4.3. **Kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst., ir savivaldybių centrai, kurių gyventojų skaičius neviršija 3 tūkst. Sodų bendrijos teritorija, taip pat kurortas nelaikomi kaimo vietove.

4.4. **Projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – rengiant ir įgyvendinant projektą patiriamos išlaidos: atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams

už konsultacijas, susijusias su aplinkosaugos ir ekonominiu tvarumu, įskaitant verslo planų ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos skiriamos nekilnojamajam turtui statyti ir (arba) įsigyti, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinti, naujiems įrenginiams ir įrangai, įskaitant techniką, pirkti ir (arba) išperkamajai nuomai, taip pat šio projekto viešinimo išlaidos.

4.5. Projekto kontrolės laikotarpis – trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte (paramos paraiškoje ir verslo plane) numatytų įsipareigojimų.

4.6. Verslo planas – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi projekte numatytoms investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai.

4.7. Verslo plano įgyvendinimo laikotarpis – verslo planui įgyvendinti skirtas ne ilgesnis kaip 3 metų laikotarpis nuo rašytinio pranešimo Agentūrai apie verslo plano įgyvendinimo pradžią iki verslo plane nurodytų rodiklių pasiekimo, kurio pabaiga sutampa su finansinių metų pabaiga.

4.8. Verslo plano įgyvendinimo pradžia – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, t. y. padaręs investiciją ir (arba) sudaręs sutartį dėl paslaugos gavimo, raštu apie tai informuoja Agentūrą.

4.9. Viena įmonė – kaip nurodyta Komisijos reglamento Nr. 1407/2013 2 straipsnio 2 punkte ir Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 straipsnio 16 dalyje.

4.10. Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos valdymo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4.11. Žemės ūkio veikla – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, pripažinto žemės ūkio kooperatyvo iš savo narių jų ūkiuose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų supirkimą ir realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą.

5. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse.

III SKYRIUS

PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

6. Programos priemonės veiklos srities prioritetas – skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.

7. Priemonės veiklos srities tikslinė sritis – veiklos įvairinimo, mažųjų įmonių kūrimo ir plėtojimo, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas.

8. Priemonės veiklos srities kompleksiniai tikslai:

8.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

8.2. tvari plėtra (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus).

IV SKYRIUS

REMIAMA VEIKLA

9. Pagal priemonės veiklos sritį parama teikiama ne žemės ūkio veiklai pradėti. Remiama ekonominė veikla, nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK).

10. Pagal priemonės veiklos sritį neremiamos šios veiklos:

10.1. alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba jais;

10.2. tabako gaminių gamyba ir prekyba jais;

- 10.3. ginklų ir šaudmenų gamyba ir prekyba jais;
 - 10.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimas;
 - 10.5. didmeninė prekyba;
 - 10.6. finansinis tarpininkavimas, pagalbinė finansinio tarpininkavimo veikla (įskaitant virtualiųjų valiutų leidybą (gamybą) ir prekybą);
 - 10.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo operacijos;
 - 10.8. nekilnojamojo turto operacijos;
 - 10.9. teisinės ir konsultavimo veiklos organizavimas, išskyrus konsultavimo veiklą buhalterinės apskaitos ir mokesčių klausimais;
 - 10.10. medžioklė, gaudymas spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusios paslaugos;
 - 10.11. elektros energijos gamyba, pardavimas ir paskirstymas;
 - 10.12. apgyvendinimo veikla, išskyrus stovyklaviečių veiklą;
 - 10.13. krovinių kelių transporto ir perkraustymo veikla;
 - 10.14. už paramos lėšas įgyto turto nuoma, išskyrus poilsio ir sporto reikmenų nuomą galutiniam vartotojui;
 - 10.15. žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė bei akvakultūra, išskyrus paslaugas žemės ūkiui, kaip nurodyta Paslaugų žemės ūkiui sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 76 „Dėl Paslaugų žemės ūkiui sąrašo patvirtinimo“;
 - 10.16. paslaugų žemės ūkiui teikimo veikla, kai paraišką teikia pareiškėjas, vykdomas žemės ūkio veiklą.
11. Jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede (toliau – Sutarties I priedas) nurodytas produktas. Detalusis produktų sąrašas pateikiamas 2016 m. spalio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 2016/1821, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas. Jeigu apdorotas, perdirbtas, pagamintas produktas patenka į Sutarties I priedo sąrašą, tačiau pajamos gaunamos iš paslaugos suteikimo, tokia veikla remiama pagal priemonės veiklos sritį. Paramos gavėjo pajamos iš paslaugų teikimo kiekvienais projekto kontrolės metais turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų pajamų iš ūkinės komercinės veiklos.
12. Viename projekte gali būti numatyta keletas remiamų ekonominės veiklos rūšių.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

13. Paramos gali kreiptis:
- 13.1. fizinis asmuo, nevykdęs jokios ne žemės ūkio ekonominės veiklos nuo 2017 m. gegužės 2 d. iki 2018 m. gegužės 2 d. arba per nurodytą laikotarpį vykdęs ją mažiau kaip 30 kalendorinių dienų, neatsižvelgiant į tai, ar buvo gauta pajamų, ar ne;
 - 13.2. naujai įsteigtas (įregistruotas ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. iki paraiškos pateikimo dienos) privatus juridinis asmuo.
14. Pareiškėjas turi atitikti labai mažos įmonės reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (taikoma juridiniams asmenims) ir Komisijos rekomendacijoje Nr. 2003/361/EB (taikoma fiziniams asmenims), ir turi būti savarankiška įmonė, kaip yra apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje. Savarankiškumo reikalavimas netaikomas ūkininkams.
15. Paramos besikreipiantis fizinis asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.
16. Paramos paraišką (Taisyklių 1 priedas) pareiškėjas teikia individualiai, partneriai negalimi. Pareiškėjais negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

17. Paramos paraiška išregistruojama, jei paraišką pateikęs pareiškėjas – fizinis asmuo – mirė, buvo paskelbtas mirusiu, pripažintas neveiksnium ar ribotai veiksnium arba nežinia kur esančiu po paramos paraiškos pateikimo, tačiau prieš sprendimo skirti paramą priėmimą. Tuo atveju, jei paramos gavėjas mirė, buvo paskelbtas mirusiu, pripažintas neveiksnium ar ribotai veiksnium arba nežinia kur esančiu po sprendimo skirti paramą priėmimo, ir nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, paramos paraiška gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą. Jeigu sutuoktinis nesutinka su paramos paraiškos išregistravimu, jis paramos gavėjo įsipareigojimus gali perimti ir tęsti veiklą, jeigu įsipareigojimų perėmimo metu atitinka pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus, ir jam skiriama ne mažiau atrankos balų negu buvo skirta paramos gavėjui paramos paraiškos vertinimo metu.

18. Paramos gavėjui mirus arba nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir išimtinių aplinkybių atveju pateikus Agentūrai rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perleidimo, paramos gavėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo gali būti perduoti ir parama mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks Administravimo taisyklių 185.4 papunktyje nurodytas sąlygas. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir išimtinės aplinkybės turi būti įrodomos dokumentais.

VI SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

19. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka Taisyklių 20 punkte išvardytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus.

20. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai taikomi visiems pareiškėjams, nurodytiems Taisyklių 13 punkte:

20.1. paramos paraišką teikia subjektas, Taisyklių V skyriuje įvardytas galimu pareiškėju;

20.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslinę sritį ir prisideda prie bent vieno kompleksinio tikslo įgyvendinimo;

20.3. verslo plane numatyta vykdyti ekonominę veiklą ir išlaidos yra susijusios su remiama veikla (-omis), nurodyta (-omis) Taisyklių 9 punkte, ir nepatenka į Taisyklių 10 punkte nurodytą neremiamų veiklų sąrašą;

20.4. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų;

20.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Agentūrai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba), išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas (atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

20.6. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – pareiškėjo lėšas, skolintas lėšas, paramos lėšas, – kuris turi būti pagrįstas verslo plano, finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant paskolos arba finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus. Jei paskolą planuoja suteikti fizinis arba juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su paramos paraiška pateikiamas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotuose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti banko darbuotojo). Agentūra tikrina, ar paskolą ketinantis suteikti asmuo turi reikiamą lėšų sumą: fizinis ir juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, gali suteikti paskolą, ne didesnę nei

pinigų likutis banko sąskaitoje ir (arba) terminuotuose, kaupiamuosiuose indėliuose. Iki paramos sutarties pasirašymo pareiškėjas turi pateikti pasirašytą paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis. Jei paskolą suteikia ne finansų įstaiga, paskolos sutartis turi būti patvirtinta notaro. Keičiant finansavimo šaltinį, kuris buvo tinkamai pagrįstas paramos paraiškos pateikimo dieną, atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

20.7. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ataskaitos) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus. Jeigu pareiškėjas iki paraiškos pateikimo dienos vykdė veiklą, jis kartu su paramos paraiška pateikia patvirtintus tarpinių finansinių ataskaitų (už einamųjų metų pilnus ketvirčius) dokumentus (taikoma, kai pagal teisės aktų reikalavimus, pareiškėjas turi tokius dokumentus rengti). Finansinės atskaitomybės dokumentų teikti nereikia juridiniams asmenims, kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, šiuos dokumentus teikia Juridinių asmenų registru. Jeigu pareiškėjas iki paramos paraiškos pateikimo dienos nevykdė veiklos, pateikiamas ūkinės veiklos pradžios balansas, kuriame turi būti nurodytas veiklos pradžioje buvęs turtas, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai;

20.8. projekto investicijos atitinka Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;

20.9. nekilnojamas turtas, į kurį investuojama ir kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais:

20.9.1. statiniai ir (arba) patalpos, žemės sklypai, kurie bus tiesiogiai naudojami projekte numatytiems veikloms vykdyti, nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais priklauso pareiškėjui. Žemė po rekonstruojamais statiniais arba po statiniais, kuriuose atliekamas kapitalinis remontas, į kuriuos investuojama ir kur numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjui priklauso nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais. Pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamuoju turtu sutartis, sudaryta ne trumpesniam terminui kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, VĮ Registrų centre turi būti įregistruota iki paramos sutarties pasirašymo dienos. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamų statinių ir (arba) patalpų valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti numatyta rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto galimybė (atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama). Žemė po naujai statomais statiniais ne vėliau kaip nuo paramos sutarties pasirašymo dienos pareiškėjui priklauso nuosavybės teise. Jeigu nekilnojamojo turto, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta vykdyti veiklą, nuosavybės, nuomos, panaudos ar kito teisėto naudojimosi pagrindai VĮ Registrų centre įregistruojami po paramos paraiškos pateikimo, kartu su paramos paraiška turi būti pateikta (-os) rašytinė (-ės) sutartis (-ys) dėl nekilnojamojo turto planuojamo perleidimo pareiškėjo nuosavybėn, planuojamos nuomos ar panaudos, ar kito teisėto naudojimosi, sudaryta (-os) tarp pareiškėjo ir nekilnojamojo turto savininko;

20.9.2. tuo atveju, kai Taisyklių 20.9.1 papunktyje minimas turtas, į kurį investuojama ir kuriame numatyta įgyvendinti projektą (išskyrus naujai statomus statinius), priklauso pareiškėjui ir (arba) sutuoktiniui, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

20.9.3. tuo atveju, kai Taisyklių 20.9.1 papunktyje minimas turtas, į kurį investuojama ir kuriame numatyta įgyvendinti projektą (išskyrus naujai statomus statinius), priklauso pareiškėjui ir (arba) jo sutuoktiniui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis (-iai) bendraturčio (-ių) sutikimas (-

ai) investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

20.10. pareiškėjas pateikia ekonomiškai pagrįstą verslo planą, kuriame pateikta informacija pagrindžia projekto reikalingumą, investicijų poreikį ir verslo plano finansinę dalį. Verslo plano įgyvendinimo pabaiga turi sutapti su finansinių metų pabaiga. Pareiškėjas verslo plane numato, per kiek metų planuoja jį įgyvendinti. Verslo planas turi būti parengtas pagal Taisyklių 2 priede pateiktą formą;

20.11. pateiktame verslo plane pareiškėjas įrodo, kad ūkio subjektas paskutiniaisiais verslo plano įgyvendinimo metais atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nustatyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekonominio gyvybingumo taisyklės);

20.12. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka iki paramos sutarties pasirašymo turi būti atliktas poveikio aplinkai įvertinimas. Šis reikalavimas netaikomas, kai Taisyklių 20.13 papunktyje numatytais atvejais yra išduotas statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas;

20.13. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) darbai ir pagal teisės aktų reikalavimus šiems darbams vykdyti yra privalomas statybą leidžiantis dokumentas, jis turi būti išduotas ne vėliau kaip iki verslo plano įgyvendinimo pradžios (vertinama pagal Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) duomenis). Kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio projektas (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, konstrukcijų, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ar supaprastintas projektas, skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizės aktas, parengtas įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla. Jei pirmiau nurodyti dokumentai su paramos paraiška nepateikiami, jie gal būti pateikiami ne vėliau kaip iki verslo plano įgyvendinimo pradžios. Pirmiau nurodytų dokumentų nepateikimo su paramos paraiška atveju, su paramos paraiška turi būti pateikti projektiniai pasiūlymai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, vaizdinė informacija) su statybos vertės skaičiavimais. Kai pagal teisės aktų reikalavimus statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, su paramos paraiška turi būti pateikti kiti bendrieji projektiniai dokumentai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, statybos vertės skaičiavimai). Jei projekte numatyti statybos darbai, tačiau paramos jiems neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

20.14. jei projekte vykdoma ar numatyta vykdyti veikla, kuriai vykdyti turi būti gauta licencija, kaip nurodyta Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo aprašas), pareiškėjas licenciją arba kitą Licencijavimo apraše nurodytą dokumentą pateikia Agentūrai su paramos paraiška arba įsipareigoja pateikti su paskutiniu mokėjimo prašymu;

20.15. pareiškėjo – fizinio asmens – nuolatinė gyvenamoji vieta turi būti deklaruota kaimo vietovėje, pareiškėjo – juridinio asmens – buveinė turi būti registruota kaimo vietovėje;

20.16. tinkama projekto įgyvendinimo vieta:

20.16.1. jeigu paramos lėšomis finansuojama statyba (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas), projekto įgyvendinimo vieta turi būti nekilnojamojo turto, į kurį investuojama paramos lėšomis, registracijos vieta, kuri turi būti kaimo vietovėje;

20.16.2. jeigu paramos lėšomis finansuojama mobilioji paslaugų teikimo ekonominė veikla, ji gali būti vykdoma visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, o ekonominės veiklos nevykdymo

laikotarpiu iš paramos lėšų įgytas turtas turi būti saugomas nekilnojamajame turte, kurio registracijos vieta turi būti kaimo vietovėje. Projekto įgyvendinimo vieta laikoma pareiškėjo – fizinio asmens – gyvenamosios vietos deklaravimo vieta arba pareiškėjo – juridinio asmens – buveinės registravimo vieta, kuri turi būti kaimo vietovėje;

20.16.3. jeigu paramos lėšomis finansuojama nemobilioji paslaugų teikimo ekonominė veikla, ji turi būti vykdoma ir iš paramos lėšų įgytas turtas turi būti saugomas nekilnojamajame turte, kurio registracijos vieta turi būti kaimo vietovėje;

20.16.4. jeigu paramos lėšomis finansuojama gamybos ekonominė veikla, ji turi būti vykdoma ir iš paramos lėšų įgytas turtas saugomas nekilnojamajame turte, kurio registracijos vieta turi būti kaimo vietovėje.

21. Parama neteikiama:

21.1. pareiškėjui, gavusiam paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritis „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ ir „Parama smulkiems ūkiams“;

21.2. pareiškėjui, jei remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika), nustatoma, kad pareiškėjas sukūrė galimai neteisėtas sąlygas gauti paramą;

21.3. pareiškėjui, patiriančiam finansinių sunkumų, t. y. kuriam iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas;

21.4. jeigu pareiškėjas paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė melagingą informaciją. Tokiu atveju taikomas apribojimas gauti paramą pagal Priemonę tais kalendoriniais metais, kuriais nustatyta, kad pareiškėjas pateikė melagingą informaciją, ir kitais kalendoriniais metais;

21.5. vienus metus nuo sprendimo priėmimo dienos, kai sprendimas priimtas dėl pareiškėjo, ketinusio ir (arba) gavusio paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), Europos žuvininkystės fondo, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF), paramos teikimo ar sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį buvo pranešta Europos Komisijai;

21.6. ne Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdomiems projektams.

22. Pareiškėjas turi teisę gauti bendrą vienai įmonei (vienam ūkio subjektui) suteikiamą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą. Agentūra vertinimo metu patikrina pareiškėjo teisę gauti bendrą vienai įmonei, įskaitant susijusias įmones, suteikiamą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

23. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja:

23.1. pradėti įgyvendinti verslo planą ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja Agentūrą ir prideda patvirtinimo dokumentus (investicijos įsigijimo dokumentus, paslaugų įsigijimo sutartį, kt.). Verslo plano įgyvendinimo pradžia nėra laikoma konsultacijų projekto įgyvendinimo ir administravimo klausimais ir kitų bendrųjų išlaidų kategorijai priskirtinų išlaidų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarčių sudarymas;

23.2. verslo planą įgyvendinti tinkamai per jame numatytą laikotarpį. Laikoma, kad verslo planas įgyvendintas tinkamai, kai pasiekti projekto rezultatai, t. y. atliktos visos verslo plane numatytos investicijos, pasiektas priežiūros rodiklis – sukurta (-os) darbo vieta (-os) ir pasiekti ekonominio gyvybingumo rodikliai, taip pat Agentūrai pateiktas paskutinis mokėjimo prašymas ir galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita;

23.3. iki paramos sutarties pasirašymo dienos (ne vėliau kaip per 3 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos) pateikti pasirašytą paskolos sutartį ir (arba) finansinės nuomos (lizingo) sutartį, VĮ Registrų centre įregistruoti nekilnojamojo turto teisėto valdymo faktą, atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Nepateikus pasirašytos paskolos sutarties ar finansinės nuomos (lizingo) sutarties ir nepateikus patvirtinimo, kad projektas bus įgyvendintas pagrįstomis nuosavomis lėšomis, VĮ Registrų centre neįregistravus nekilnojamojo turto teisėto valdymo fakto, neatlikus poveikio aplinkai vertinimo, paramos sutartis nepasirašoma, sprendimas skirti paramą panaikinamas;

23.4. iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos sukurti ne mažiau kaip 1 darbo vietą (etata), susijusią su projekto veikla, kuriai prašoma paramos, ir išlaikyti ją (-as) iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (turi būti vadovaujamasi Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-718 „Dėl Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikos patvirtinimo“):

23.4.1. nauja darbo vieta (naujas etatas) – paramos gavėjo pagal darbo sutartį, individualios veiklos pažymą, verslo liudijimą, civilinę (paslaugų) sutartį naujai sukurta ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyta darbo vieta, tiesiogiai susijusi su projekte numatytos veiklos vykdymu. Vieną darbo vietą atitinka vienas etatas;

23.4.2. naujos darbo vietos (naujo etato) tinkamumo sąlygos projekto lygmeniu:

23.4.2.1. nauja darbo vieta turi būti tiesiogiai susijusi tik su vykdoma veikla, kuriai buvo skirta parama. Naujomis darbo vietomis nelaikomos darbo vietos, kurios įgyvendinant projektą buvo sukurtos kituose, su projekto veikla nesusijusiuose, sektoriuose;

23.4.2.2. viena darbo vieta laikoma tuo atveju, jei asmens darbo užmokesčio arba savarankiška veikla užsiimančio asmens grynujų pajamų dydis per ataskaitinius metus yra ne mažesnis negu 12 (dvylika) minimalių mėnesinių algų (toliau – MMA), nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu;

23.4.2.3. nauja darbo vieta turi būti sukurta iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos. Ne vėliau kaip paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną Agentūrai turi būti pateikti naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai. Naujos darbo vietos pagal darbo sutartį, civilinę (paslaugų) sutartį sukūrimo fakto įrodymas – iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos sudarytos darbo sutarties, civilinės (paslaugų) sutarties kopija. Naujos darbo vietos pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą sukūrimo fakto įrodymas – galiojantis verslo liudijimas arba individualios veiklos pažyma. Verslo liudijime arba individualios veiklos pažymoje nurodyta ekonominė veikla turi atitikti ekonominės veiklos rūšies kodą, nurodytą paramos paraiškoje, verslo plane;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-757](#), 2018-10-24, paskelbta TAR 2018-10-25, i. k. 2018-16585

23.5. iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos įsigyti verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui, pradėsiančiam veiklą);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-757](#), 2018-10-24, paskelbta TAR 2018-10-25, i. k. 2018-16585

23.6. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama nuo turto priėmimo–perdavimo akto pasirašymo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiu, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Reikalavimas apdrausti turtą netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šiam faktui patvirtinti skirtingų

draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus įvykiui, pareiškėjas ar paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, apie tai pranešti Agentūrai. Įvykus įvykiui, kurio metu sunaikintas projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, paramos gavėjas įsipareigoja atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne blogesnių techninių parametrų;

23.7. nuo galutinio paramos išmokėjimo iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos nenutraukti ar neperkelti gamybinės veiklos už Programos įgyvendinimo teritorijos ribų, nepakeisti infrastruktūros objekto ar jo dalies nuosavybės teisių, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, nepakeisti remiamos veiklos pobūdžio, tikslų, projekto įgyvendinimo sąlygų. Leidimą įkeisti turtą finansų įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tam paramos gavėjui, kuris paramos paraiškoje finansų įstaigos paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių, ir tik tai finansų įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimui užtikrinti;

23.8. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ataskaitas);

23.9. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų;

23.10. užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turėti ženklą CE);

23.11. užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus projektą, atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamųjų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai. Pažymą apie įsigytų investicijų atitiktį ar neatitiktį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;

23.12. viešinti paramą pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės);

23.13. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, pasikeitimus;

23.14. sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paramos paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

23.15. teikti Agentūrai visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, Programos įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti;

23.16. pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje (toliau – Deklaracija) pateiktiems duomenims, pateikti Agentūrai atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo fakto;

23.17. projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu užtikrinti atitiktį tinkamumo sąlygoms, atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai (išskyrus atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 42 punkte pateikiamos lentelės 2 ir 6 eilutėse). Jeigu projekto kontrolės laikotarpiu keičiasi paramos gavėjo – juridinio asmens pagrindinis akcininkas ar vadovas (mažosios bendrijos atveju), turi būti išlaikyta atitiktis atrankos kriterijams, nurodytiems Taisyklių 42 punkto 6 ir 7 eilutėse, jeigu projekto atrankos metu už tai buvo skirti atrankos balai;

23.18. pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);

23.19. užbaigus statybos darbus, kurie susiję su planuojama vykdyti ekonomine veikla, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka įregistruoti IS „Infostatyba“. Jeigu pagal teisės aktus statybos užbaigimo dokumentų IS „Infostatyba“ registruoti neprivaloma, statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

23.20. iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;

23.21. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus sukurta neteisėtų sąlygų gauti paramą, kaip nurodyta Galimai neteisėtai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikoje;

23.22. iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos sukurti naują (-as) darbo vietą (-as) ir pasiekti ekonominio gyvybingumo kriterijaus reikšmes, ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti naują (-as) darbo vietą (-as);

23.23. užtikrinti, kad ne vėliau kaip nuo verslo plano įgyvendinimo pabaigos iki kontrolės laikotarpio pabaigos nekilnojamasis turtas, kuriame vykdoma iš paramos lėšų finansuojama ekonominė veikla ir (arba) kuriame yra saugomas iš paramos lėšų įgytas turtas, bus tinkamas ekonominei veiklai vykdyti ir (arba) turtui saugoti, t. y. turi būti užtikrinta tinkama nekilnojamojo turto būklė ir pakankamas plotas, įrengtos būtinos inžinerinės sistemos;

23.24. paskutiniais verslo plano įgyvendinimo metais ir projekto kontrolės laikotarpiu gauti ne mažiau kaip 50 proc. pajamų iš paslaugų teikimo, kai jų teikimas susijęs su produkto, patenkančio į Sutarties I priedą, apdorojimu, perdirbimu, gaminimu.

VIII SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

24. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos, ne didesnės, nei numatytas Taisyklių IX skyriuje paramos dydis. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos kaip bendra suma.

25. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, kiekvienai iš tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami ne mažiau kaip trys lygiaverčiai komerciniai pasiūlymai (komerciniuose pasiūlymuose nurodyti investicijos techniniai parametrai negali skirtis daugiau kaip 10 proc. nuo mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo komerciniame pasiūlyme nurodytų techninių parametrų), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą, neviršijančią vidutinių rinkos kainų. Perkant prekes, paslaugas arba darbus, kurių vertė nesiekia Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministro 2023 metų rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 3D-637 (toliau – Pirkimų taisyklės), nurodytų verčių (išskyrus atvejus, kai pagal Pirkimų taisyklėse nustatytas nuostatas reikia atlikti pirkimų procedūras), mažiausią kainą nurodančio komercinio pasiūlymo konkretūs pagrindines technines savybes apibūdinantys techniniai parametrai bus įrašomi į paramos sutartį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-700](#), 2023-10-24, paskelbta TAR 2023-10-24, i. k. 2023-20726

26. Tuo atveju, kai pareiškėjo kartu su paramos paraiška pateiktame mažiausios kainos komerciniame pasiūlyme nurodyta prekių, paslaugų, darbų kaina yra 10 proc. didesnė nei atitinkamų prekių, paslaugų ar darbų vidutinė rinkos kaina, atliekami Administravimo taisyklių 66 punkte nurodyti veiksmai.

27. Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

28. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

28.1. realiai suplanuotos, pagrįstos, ne didesnės negu vidutinės rinkos kainos, būtinos projektui įgyvendinti ir numatytos paramos paraiškoje;

28.2. patirtos ir apmokėtos po paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 30 punkte;

28.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios patirtos ne anksčiau kaip prieš 6 mėnesius iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Jei parama projektui neskiriama arba pirkimai atlikti nesilaikant pirkimo procedūrų, bendrosios išlaidos nefinansuojamos;

28.4. faktiškai padarytos ir į paramos gavėjo apskaitą įtrauktos išlaidos, kurios gali būti nustatytos patikros vietoje metu.

29. Finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigyjamos teisės aktų nustatyta tvarka privalomos registruoti naujos transporto priemonės, kita įranga ir (arba) technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąraše, pateiktame Taisyklių 30 punkte, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio šių transporto priemonių ar kitos įrangos ir (arba) technikos pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas (paramos gavėjas) turi pateikti to juridinio asmens raštu patvirtinimą, kad transporto priemonė ir (arba) kita įranga, ir (arba) technika nebuvo eksploatuota.

30. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

30.1. projekte numatyta veikla vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas. Projekte numatyta veikla vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

30.2. naujos technikos ir įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

30.2.1. speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamai įrangai ar technologiniam procesui valdyti;

30.2.2. projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veikla vykdyti būtina technika ir (arba) įranga. Parama įsigyti N kategorijos N_1 klasės motorinę transporto priemonę (išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, pertvara atskirtas ir be langų krovinių skyrius;

30.3. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens

gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

30.4. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis negali būti didesnė kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti išlaidų sumos be PVM, bet ne daugiau kaip 2 200 Eur (du tūkstančiai du šimtai eurų) be PVM. Projekto viešinimo išlaidos turi būti patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis.

31. Netinkamos finansuoti išlaidos:

31.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 28 punkte nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 30 punkte;

31.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

31.3. smulkių buities reikmenų įsigijimo išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);

31.4. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

31.5. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

31.6. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai, kapoklės);

31.7. šių transporto priemonių įsigijimo:

31.7.1. L kategorijos ar jai prilyginamų (mopedų, motociklų, triračių, keturračių motociklų, taip pat kartingų, bagių, bolidų ir pan.);

31.7.2. M kategorijos (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir jai priskiriamų kėbulų tipų (išskyrus autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti);

31.7.3. N kategorijos ir jai priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS (vilkikai, sunkvežimiai, šaldytuvai);

31.7.4. G kategorijos (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipų;

31.7.5. O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD (L kategorijos transporto priemonių priekabų);

31.7.6. specialiosios paskirties transporto priemonių (gyvenamųjų automobilių, kemperių ir kt.), kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ;

31.8. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

31.9. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

31.10. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, paslaugas ar darbus nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų Pirkimų taisyklėse;

31.11. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

31.12. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

31.13. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

31.14. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

32. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

IX SKYRIUS PARAMOS DYDIS

33. Paramos suma vienam projektui – iki 40 000 Eur (keturiasdešimt tūkstančių eurų). Finansuojama 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, tačiau ne daugiau negu skirta paramos suma.

34. Parama skiriama verslo planui įgyvendinti. Parama išmokama dviem dalimis, kaip nurodyta Taisyklių 51 punkte, per ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį nuo verslo plano įgyvendinimo pradžios. Jeigu įgyvendinus verslo planą dalis paramos lėšų nepanaudojama tinkamoms finansuoti išlaidoms įsigyti, ta paramos dalis neišmokama, o išmokėta sugrąžinama Agentūrai.

35. Parama pagal Priemonę turi būti skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013. Bendra pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei ar asmeniui, taip pat įmonėms partnerėms ir (arba) susijusioms įmonėms, sutuoktiniams, negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) per einamuosius ir dvejus ankstesnius jo mokestinius metus.

36. Pareiškėjas per vieną paramos paraiškų etapą gali pateikti vieną paraišką. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sritys „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“).

X SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO IR VERTINIMO TVARKA

37. Paramos paraiškos forma nustatyta Taisyklių 1 priede.

38. Paramos paraiškas iš pareiškėjų priima ir registruoja Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška teikiama Agentūrai spausdintine (popieriuje pateikta) forma pareiškėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu, el. paštu) pateiktos paramos paraiškos neregistruojamos.

39. Paramos paraiškos pildomos, teikiamos, registruojamos ir vertinamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

40. Projektų atranka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

41. Už atitiktį Taisyklėse nustatytiems projektų atrankos kriterijams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius yra 100 (vienas šimtas).

42. Projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balų skaičius	Balų skaičius pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Išipareigojama sukurti ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyti:		

	Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal paramos paraiškoje ir verslo plane pateikiamą informaciją.		
1.1.	2 arba daugiau darbo vietų (etatų);	20	20
1.2.	nuo 1,5 iki 2 (neįskaitytinai) darbo vietų (etatų);		15
1.3.	nuo 1,1 iki 1,5 darbo vietos (neįskaitytinai) darbo vietų (etatų).		10
2.	Projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvoje: Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal 2017 m. duomenis, nurodančius vidutinį metinį bedarbių procentą nuo darbingo amžiaus gyventojų, skelbiamus Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto tinklalapyje www.ldb.lt (Lietuvos 2017 m. vidutinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų – 7,9 proc.). Jeigu projekte numatyta teikti mobiliąsias paslaugas, projekto įgyvendinimo vieta laikoma ta savivaldybė, kurioje pareiškėjas – fizinis asmuo – deklaro gyvenamąją vietą arba yra registruota pareiškėjo – juridinio asmens – buveinė.		
2.1.	2017 m. vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra 4 ir daugiau procentinių punktų didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį;	15	15
2.2.	2017 m. vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra nuo 2 iki 4 (neįskaitytinai) procentinių punktų didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį;		10
2.3.	2017 m. vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra iki 2 (neįskaitytinai) procentinių punktų didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį.		5
3.	Pareiškėjas (fizinis asmuo) arba pareiškėjo (juridinio asmens) pagrindinis akcininkas, turintis daugiau kaip 50 proc. juridinio asmens akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju pagrindiniam akcininkui prilyginamas vadovas) yra ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo grįžęs į Lietuvos Respubliką iš emigracijos asmuo, iki grįžimo nepertraukiamai deklaravęs išvykimą į kitą (-as) valstybę (-es) ne trumpiau kaip 2 metus. Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal gyvenamosios vietos deklaracijas arba Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis.	15	15
4.	Pareiškėjas (fizinis asmuo) arba pareiškėjo (juridinio asmens) pagrindinis akcininkas, turintis daugiau kaip 50 proc. juridinio asmens akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju pagrindiniam akcininkui prilyginamas vadovas) yra gavęs subsidiją būstui kaimo vietovėje įsigyti pagal Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunosms šeimoms įstatymą. Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal Savivaldybės išduotą pažymą, patvirtinančią jaunos šeimos teisę į subsidiją pagal Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunosms šeimoms įstatymą. Balai suteikiami, jeigu savivaldybės pažyma išduota pareiškėjui (fiziniui asmeniui) arba pareiškėjo (juridinio asmens) pagrindiniam akcininkui, arba	15	15

	<i>juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju pagrindiniam akcininkui prilygintam vadovui, arba šių išvardytų asmenų sutuoktiniams.</i>		
5.	Pareiškėjas yra kaimo vietovėje veikiantis subjektas, kuris iki paraiškos pateikimo dienos:		
5.1.	<i>pareiškėjas (fizinis asmuo) – kaimo gyventojas, ne trumpiau kaip 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje; Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal pareiškėjo (fizinio asmens) gyvenamosios vietos deklaraciją arba Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis. Balai suteikiami, jeigu pareiškėjas (fizinis asmuo) paramos paraiškos pateikimo dieną ir ne trumpiau negu paskutinius 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo nepertraukiamai deklaravo gyvenamąją vietą kaimo vietovėje.</i>	15	15
5.2.	<i>pareiškėjo (juridinio asmens, pradedančio veiklą) pagrindinis akcininkas, turintis daugiau kaip 50 proc. akcijų (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju pagrindiniam akcininkui prilyginamas vadovas), – ne trumpiau negu 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje. Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal pareiškėjo (juridinio asmens akcininko ar jam prilyginto asmens) gyvenamosios vietos deklaraciją arba Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis. Balai suteikiami, jeigu pareiškėjo (juridinio asmens) akcininkas ar jam prilygintas asmuo paraiškos pateikimo dieną ir ne trumpiau kaip paskutinius 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo nepertraukiamai deklaravo gyvenamąją vietą kaimo vietovėje.</i>		15
6.	Pareiškėjas (fizinis asmuo) arba pareiškėjo (juridinio asmens) pagrindinis akcininkas, turintis daugiau kaip 50 proc. akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju pagrindiniam akcininkui prilyginamas vadovas) paraiškos pateikimo dieną yra: <i>Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal paramos paraiškoje, prie jos pridedamuose dokumentuose ir Juridinių asmenų registre esančius duomenis.</i>		
6.1.	iki 29 metų (imtinai) amžiaus;	10	10
6.2.	nuo 30 iki 40 metų (imtinai) amžiaus;		5
6.3.	54 ir daugiau metų amžiaus		5
7.	<i>Pareiškėja (fizinis asmuo) yra moteris arba pareiškėjo (juridinio asmens) pagrindinė akcininkė, turinti daugiau kaip 50 proc. juridinio asmens akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju pagrindiniam akcininkui prilyginamas vadovas) yra moteris. Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal paramos paraiškoje, prie jos pridedamuose dokumentuose ir Juridinių asmenų registre esančius duomenis.</i>	5	5
8.	<i>Paramos prašoma ekonominei veiklai, skirtai prekių, produktų gamybai (pagal EVRK – C sekcija). Atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal paramos paraiškoje ir verslo plane pateikiamą informaciją. Balai suteikiami, kai vykdoma arba planuojama vykdyti išimtinai gamybinę veiklą.</i>	5	5

Didžiausia balų suma iš viso:	100	
-------------------------------	-----	--

43. Privalomas mažiausias balų skaičius – 45 (keturiasdešimt penki). Jeigu projektų atrankos vertinimo metu projektas įvertinamas mažiau negu 45 (keturiasdešimt penkiais) balais, paramos paraiška atmetama.

44. Papildomas vienodu atrankos balų skaičiumi įvertintų paramos paraiškų, kurių daliai užtenka žemės ūkio ministro įsakymu skirtos paramos sumos, vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Papildomas vertinimas atliekamas pagal tuos pačius atrankos kriterijus. Atrankos kriterijų eiliškumas taikomas mažėjančios svarbos tvarka pagal Taisyklių 42 punkte pateikiamos lentelės 4, 2.1, 2.2, 2.3, 8 eilutėse nurodytus atrankos kriterijus.

XII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

45. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, teikia paramos paraiškų vertinimo ataskaitas Agentūros nustatyta tvarka sudarytam Projektų atrankos komitetui.

46. Projektų atrankos komitetas teikia rekomendaciją dėl paramos skyrimo ar neskystimo. Sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo priima Agentūra.

47. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo informuoja pareiškėjus Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

48. Priėmusi sprendimą skirti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklėmis, rengia paramos sutartį ir siūlo pareiškėjui ją pasirašyti. Paramos sutarties pasirašymo terminas gali būti pratęstas iki tol, kol pareiškėjas pateiks pasirašytą paskolos sutartį ir (arba) finansinės nuomos (lizingo) sutartį, VI Registrų centre įregistruos nekilnojamojo turto teisėto valdymo faktą, atliks poveikio aplinkai vertinimą, bet ne ilgiau negu 3 mėn. nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos.

49. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, tampa paramos gavėju.

XIII SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

50. Mokėjimo prašymai kartu su kitais dokumentais turi būti pateikti per ŽŪMIS asmeniškai ar per įgaliotą asmenį (juridiniai asmenys dokumentus per ŽŪMIS gali teikti tik per įgaliotą fizinį asmenį). Kitais būdais (pvz., atnešus į Agentūrą, paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

51. Parama išmokama dviem dalimis per ne ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį nuo verslo plano įgyvendinimo pradžios. Pirmoji dalis, sudaranti 50 proc. visos skirtos paramos sumos, paramos gavėjui mokama po paramos sutarties pasirašymo dienos per 10 darbo dienų. Mokėjimo prašymas teikiamas ir likusi 50 proc. paramos sumos dalis mokama, jeigu verslo planas tinkamai įgyvendintas ir paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

52. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansų įstaigas.

53. Teikdamas paskutinį mokėjimo prašymą, paramos gavėjas turi pateikti išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus, finansinės atskaitomybės dokumentus už finansinius metus, kuriais buvo įgyvendintas verslo planas, galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, darbo vietos sukūrimo įrodymus (pvz., darbo sutarties kopiją, individualios veiklos pažymėjimo ar verslo liudijimo kopiją, civilinės sutarties kopiją). Paskutinis mokėjimo prašymas teikiamas ne vėliau kaip pirmaisiais metais po verslo plano įgyvendinimo metų. Finansinės atskaitomybės dokumentų teikti nereikia juridiniams asmenims, kurie, vadovaudamiesi Lietuvos

Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, šiuos dokumentus teikia Juridinių asmenų registrai.

54. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą, jis iki paramos sutartyje nustatyto mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl mokėjimo prašymo pateikimo termino pratęsimo. Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

55. Jeigu mokėjimo prašymas pateikiamas pavėluotai, jis užregistruojamas, tačiau taikomos sankcijos pagal Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų taikymo metodika).

56. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas ir paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

57. Paramos gavėjas projekto kontrolės laikotarpiu Administravimo taisyklių nustatyta tvarka teikia Agentūrai užbaigto projekto metines ataskaitas.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

58. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) projektą paramos gavėjui taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos. Gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos sumos sumažinimas, paramos neskyrimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos, kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba su mokėjimo prašyme prašoma išmokėti parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo. Sankcijos taikomos Sankcijų taikymo metodikoje nustatyta tvarka.

59. Specifinės sankcijos, taikomos Priemonės veiklos sričiai pagal Taisykles:

59.1. jeigu verslo planas nepradedamas įgyvendinti per 9 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, paramos sutartis nutraukiama ir visa išmokėta parama susigrąžinama;

59.2. jeigu verslo planas įgyvendintas netinkamai, išmokėta parama susigrąžinama, o likusi paramos dalis nemokama.

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

60. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, skundų teikimo tvarka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

61. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

62. Pasikeitus šioms Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams ir paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio ministro įsakyme nurodyta kitaip.

Priedų pakeitimai:

1 priedo pakeitimas pagal 3D-757

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-757](#), 2018-10-24, paskelbta TAR 2018-10-25, i. k. 2018-16585

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-757](#), 2018-10-24, paskelbta TAR 2018-10-25, i. k. 2018-16585

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 3D-721 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2018 metų pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-700](#), 2023-10-24, paskelbta TAR 2023-10-24, i. k. 2023-20726

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 3D-721 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2018 metų pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo